

סימן מ"ט

כי כל העדה כלם קדשים ובתוכם ד'

אמרי חן על התורה

בפ' קרח (ט"ז, ג') ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אלהם רב לכם כי כל העדה כלם קדשים ובתוכם ד' ומדוע תתנשאו על קהל ד' ופירש"י וז"ל, כלם קדושים, כולם שמעו דברים צסיני מפי הגבורה ע"כ. ושמעתי צסם מרן הגר"מ שליט"א, דכבר אמר מרן הגר"ח זללה"ה דקרח כפר בצנזאח משה, דהיינו שהשוא אותו לשאר נביאים, וזהו שכ' רש"י כולם שמעו דברים צסיני מפי הגבורה, והיינו דקדושים ר"ל נביאים, וקרח טען דכל העדה כולם נביאים, דשמעו דברים צסיני מפי הגבורה, דומיא דמשה, ואין שום מעלה דמשה על שאר נביאים. והנה כתיב בזכריה (י"ד, ה') "וצא ד' אלקי כל קדשים עמך", ופירש"י כל קדושים מלאכים. אולם ברד"ק כתב וז"ל, "והחכם הגדול הרמב"ם ז"ל פירש הענין על ההצטחה העוצה אשר הצטיח את ישראל על ידי נביאיו הקדושים, ופי' וצא ד' אלקים על ידי כל הקדושים עמך המדברים לישראל" ע"כ. הרי מפורש צרמז"ם דקדושים ר"ל נביאים, וכן מפורש צשה"ש רבה (ד', י"א) עה"פ נפת תטפנה שפתותיך כלה, דלעת"ל הקצ"ה מפרסם נבואתן. ה"נ כאן "כל העדה כולם קדושים" ר"ל נביאים. [אלא שיש מדרגות בקדושים, דכתיב צפ' יתרו י"ע, ו', ואחם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש,

וצפ' צרכה ל"ג, ג', כל קדושו צידך, וע"ש צרמז"ן שצין לפסוק כאן כל העדה כולם קדושים]. אלא שצ"ע למה הוסיפו "וצתוכם ד'", מה רצו צזה, הרי כבר אמרו כולם נביאים. ואם ר"ל שהם נביאים עכשיו וצתוכם ד', א"כ למה אמרו כולם שמעו דברים צסיני מפי הגבורה.

והנה צעיקר הדבר דקדושים ר"ל נביאים, יל"ע למה נביא נקרא קדש. והנה כתב הרמב"ם פ"ז מהל' יסודי התורה ה"א וז"ל, מיסודי הדת לידע שהאל מנצח את צני האדם. ואין הנצואה חלה אלא על חכם גדול צחכמה צבור צמדותיו ולא יבא יצרו מחגצר עליו צדצר צעולם אלא הוא מחגצר צדעתו על יצרו תמיד והוא צעל דעה רחצה נכונה עד מאד. אדם שהוא ממולא צכל המדות האלו שלם צגופו כשיכנס לפרדס וימשך צאותן העניינים הגדולים הרחוקים ותהי' לו דעה נכונה להצין ולהשיג והוא מתקדש והולך ופורש מדרכי כלל העם ההולכים צמחשכי הזמן והולך ומזרז עצמו ומלמד נפשו שלא תהי' לו מחשצה כלל צאחד מדברים צטלים ולא מהצלי הזמן ותחצולותיו אלא דעתו פנויה תמיד למעלה קשורה תחת הכסא להצין צאותן האורות הקדושות וכו' ע"כ.

ומשו"ה נביאים נקראים קדושים, דהוא מתקדש והולך וכו'.

והנה יעו"ש ^{אגודת החסידים} צהלכה ו' דכתב וז"ל, כל הנביאים אין מתנבאים בכל עת שירצו משה רבינו אינו כן אלא כל זמן שיחפון רוב"ק לוצעתו ונבואה שורה עליו ואינו צריך לכוין דעתו ולהזדמן לה שהרי הוא מכוון ומזומן ועומד כמלאכי השרת. לפיכך מתנבא בכל עת וכו' ומשה רבינו לא חזר לאהלו הראשון לפיכך פירש מן האשה לעולם ומן הדומה לו ונקשרה דעתו לצור העולמים ולא נסתלק מעליו ההוד לעולם וקצן עור פניו ונתקדש כמלאכים ע"כ. הרי להדיא דמשה רבינו נתקדש כמלאכים, והיינו שהי' במדרגת מלאך. והנה כתיב צהלים (ס"ח, י"ח) רב אלהים רבתיים אלפי שגאן ד' צם סיני צקדש, ופי' רש"י וחרד"ק ושאר הראשונים "ד' צם", דקאי על המלאכים, דיש להם מדרגה של ד' צם. וא"כ משה רבינו דנתקדש כמלאכים, והי' במדרגת מלאך, הי' לו מדרגת "ד' צם".

ולפ"ז קרח שכפר בנבואת משה, והשוה משה לשאר נביאים, אמר שכל ישראל במדרגת נבואת משה, וזהו שאמר "כל העדה כולם קדושים", דכולם נביאים, אבל הוסיף שאינם סתם נביאים, אלא "וצחוכם ד'", שלכל ישראל יש המדרגה של נבואת משה רבינו, שכמו משה רבינו נתקדש כמלאכים, והי' לו המדרגה של ד' צם, הכי נמי כל כלל ישראל הם במדרגת משה של "ד' צם", עכ"ד מרן הגר"מ הלוי שליט"א, ודפח"ח.

אכן יש לזכור בדיוק מה היתה טעותו של קרח ועדתו, ואם טענתם של "כל העדה כולם קדושים וצחוכם ד'" ביסודו היתה נכונה או לא. והנה בסדר הפרשה של חטא העגל ^{אגודת החסידים} מצוי במקראות, שצתחלה אמר לו הקצ"ה למשה (ל"ב, י') "ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול", ואז התפלל משה לפני הקצ"ה (פסוק י"ח) "למה ד' יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים", וע"ז בא התשובה (פסוק י"ד) "וינחם ד' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו". ובהמשך הפרשה כתיב (ל"ג, א') "וידבר ד' אל משה לך עלה מזה אתה והעם אשר העליה מארץ מצרים אל הארץ אשר נשבעתי לאבותי ליתחן וליעקב וגו' ושלחתי לפניך מלאך וגו' כי לא אעלה בקרבך וגו' וישמע העם את הדבר הרע הזה ויתאבלו וגו'". ופירש"י וז"ל, הדבר הרע, שאין השכינה שורה ומהלכת עמם ע"כ. ומבואר מזה, שאף שניחם הקצ"ס מהרעה אשר דיבר לעשות לעמו שלא לכלותם, עדיין לא הי' פיוס גמור עם ישראל, ולא ראה הקצ"ה להשרות שכינתו צחוכם ולילך עמהם. ובהמשך הפרשה כתיב (ל"ד, ו') "ויעבור ד' על פניו ויקרא ד' ד' אל רחום וחנן ארך אפים ורב חסד ואמת וגו' ויאמר אם נא מלאתי חן צעניך וגו' ילך נא ד' בקרבנו וגו'". וכחצ באדרת אליהו וז"ל, "ויעבור ד' על פניו ויקרא ד' ד' צם המיוחד וצמדת טובו. אל רחום וחנן שצידו הסליחות והרחמים. וכל זה הי' בארבעים יום האחרונים, וזהו התפלות שעשה כל הארבעים יום האלו להשיב שכינתו צחוכו כראשונים שאמר לו מעשה המשכן בשביל ושכנתי